مطالعه عددی پدیده هواصوتی جریان عبوری از بالهای مثلثی ساده،

مرکب و الماسی، با استفاده از رهیافت شبیهسازی گردابههای بزرگ

حسین محمدی^۲ مرکز تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم وفنون هوایی شهید ستاری

مهدی رمضانیزاده ⁽ دانشکده مهندسی هوافضا دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری

(تاریخ دریافت: ۹۴/۱۲/۲۷؛ تاریخ پذیرش: ۹۵/۱۰/۲۹)

چکیدہ

واژههای کلیدی: پدیده هواصوتی، بال مثلثی الماسی، تراز فشار صدا، اندرکنش گردابهها، رهیافت شبیهسازی گردابههای بزرگ، عدد استروهال

Numerical Investigation of Aeroacoustic Phenomenon Flow over Tailless, Double, and Diamond Delta Wings, Using Large Eddy Simulation

M. Ramezanizadeh

Aerospace Engineering Department, Shahid Sattari Aeronautical University of Science & Technology

H. Mohammadi

; Department, Graduate Studies, ical University Shahid Sattari Aeronautical University hnology of Science & Technology (Received: 18/March/2016; Accepted: 18/January/2017)

ABSTRACT

۱

The objective of this paper is to obtain acoustical behavior of flow around 50° tailless, $80^{\circ}/65^{\circ}$ double and 53° diamond delta wing configurations, using large eddy simulation. Validation of the aerodynamic coefficients is performed using available experimental results, showing good agreements. CFD simulations were performed for 15 degree angles of attack at a Mach number of 0.147 and a Reynolds number of 1.2 million, based on the root chord root chord of the wings (is 360 mm). Acoustic measurements, such as power spectral density, acoustic pressure, sound pressure level, and sound amplitude were taken, using 3 microphones in the wake region of the mentioned wings. The amount of sound pressure level of microphone, which is placed at 1.835 meter from apex of above wings in DK Strouhal number 0 to 1 is, 24 to 69, 10 to 54 and 9 to 44. Hence, for purposes of being silence, aeroacoustics values indicate that diamond delta wing is more preferable than tailless and double delta wing.

Keywords: Aeroacoustics, Diamond Delta Wing, Sound Pressure Level, Vortex Interactions, Large Eddy Simulation Approach, Strouhal Number

۱- دانشيار (نويسنده پاسخگو): Ramezanizadeh@ssau.ac.ir

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد: Hossein.mohamadi1989@yahoo.com

۱– مقدمه

بال مثلثی¹در زوایای حمله بالا در منطقه گذرصوتی و یا مافوقصوت دارای میدان جریان پیچیدهای است که شامل جدایش جریان، تولید موج ضربهای و همچنین تشکیل و رشد دو گردابه مقیاس بزرگ روی سطح بالایی بال میباشد. این گردابهها تقریباً روی خطی مستقیم از نوک بال^۲ تا قسمت انتهای بال ادامه پیدا میکند. زاویه حملهای که برای اولین بار گردابهها روی بال تشکیل میشود، به طور مستقیم بستگی به مقدار زاویه پسگرایی^۳ بال دارد [۱].

ورهاگن در سال ۲۰۱۰، بال مثلثی ساده با زاویه پسگرایی °۵۰ بالبههای حمله متفاوت را در تونل باد مادون صوت مورد آزمایش قرارداد. اغلب آزمایشها درسرعت جریان آزاد درحدود ۲۰۸ متر بر ثانیه انجام شده که عدد رینولدز آن حدود ^۶ ۲۰× ۲۰٪ متر بر ثانیه انجام شده که عدد رینولدز آن حدود ^۶ برای انجام میباشد. از دو روش جریان روغن و پی.آی.وی[†] برای انجام تحقیقاتش استفاده کرد. وی مشاهده کرد که به اوج رسیدن نمودار ضریب برآ^۵ زمانی به تأخیر میافتد که لبههای بال گرد باشد. افزایش شعاع لبه حمله سبب کاهش ضریب پسا^۶ میشود انداد داشت که با گرد کردن لبه حمله، میتوان از قدرت و اندازه گردابه اولیه کاست. ضمناً، مقدار اندکی به ورتیسیته میرود [۲].

آلگرنی^۸ در سال ۲۰۱۰، بال مثلثی مرکب ^{°۴}۰٬۶۰ در زوایای حمله ۸ الی ۹۲ درجه با عدد رینولدز ^۴۰۱×۲/۶۷ و عدد ماخ ۲/۰۴ را مورد بررسی قرار داد. رهیافت و مدل آشفتگی استفاده شده، به ترتیب رنس^۹ و کا- اُمگا اس.اس.تی^{۱۰} بود. با توجه به نتایج بهدستآمده، میتوان با این مدل آشفتگی نواحی نزدیک نوک بال را به خوبی شبیهسازی کرد [۳].

ولف^{۱۱} و همکارش در سال ۲۰۱۱، به محاسبه صدای ساطع شده از لبه فرار گردشده با

4 - Particle Image Velocimetry(PIV)

6 -Drag Coefficient7 - Free Shear Layer

- 9- Reynolds Averaged Navier Stokes(RANS)
- $10 k \omega$ SST
- 11 -Wolf

استفاده از رهیافت شبیهسازی گردابههای بزرگ پرداختند. تعامل بین لایههای مرزی آشفته و لبه فرار باعث تولید صدای پهنباند^{۱۲} در لبه فرار شده و ریزش گردابهها که حاصل لایههای مرزی آرام میباشد، دراین ناحیه به تولید صدای ریتمیک می پردازد. ایشان پردازشها را در دو عدد ماخ متفاوت ۱۸۵/۰ و ۰/۴ در زوایای حمله ۰ و ۵ درجه و عدد رینولدز بر پایه وتر ۴۰۸٫۰۰۰ و پردازش های صوتی را توسط معادلات فوکس – ویلیام و هاوکینگز^{۱۳} انجام دادند. بهمنظور معتبرسازی نتایج عددی بهدستآمده، شبیهسازی جریان و نتایج صوتی بهدستآمده با دادههای تجربی مقایسه نمودند و تطابق خوبی مشاهده کردند. عنوان نمودند که ریتم صدای پهن ریزش گردابهها توسط ریزش گردابهها در لایه مرزی آرام تولید می شود. با توجه به این که لبه فرار گردشده بود، طیف فشار سطح پهنباند در شبیهسازی عددی و همچنین صدای ناشی از ریزش گردابهها را مشاهده ننمودند. از تاثیر منابع صدای چهارقطبی غیرخطی روی تابش صدای دوردست چشم پوشی کردند و نتایج هواصوتی بهدستآمده، همخوانی خیلی خوبی با نتایج تجربی نشان داد [۴].

کوزا^{۹۲} و همکارش در سال ۲۰۱۱، صدای پهن باند ناشی از لبه فرار ایرفویل ناکا ۲۰۱۲ را با استفاده از رهیافت ناپایای میان گیری رینولدز معادلات ناویر – استوکس، توسط حل معادلات اغتشاشی صوت در محدوده ای از فرکانس محاسبه کردند. برای این کار از معادلات کامل ویلیام و هاوکینگز برای ارزیابی صدای دوردست استفاده کردند. تولید صدا توسط میدان جریان آشفته حول جسم مذکور در زاویه حمله صفر درجه مورد بررسی قرار گرفته و به منظور جلوگیری از تولید صدا در اثر ریزش گردابهها در ناحیه دنباله، ایرفویل مورد استفاده دارای لبه فرار تیز بوده و وتر و دهانه آن به ترتیب برابر با ۱۳/۲ و ۲/۴ متر بود. نتایج بهدستآمده توسط ایشان در محدوده فرکانس ۱۹٫۰۰۴لی

دولان^{۱۵} و همکارانش در سال ۲۰۱۲، ریزش گردابهها و صدای ریتمیک صفحه تخت با لبه فرار تیز و دارای شیب تند را به صورت دو بعدی مورد بررسی قرار دادند. شبیهسازی عددی ریزش گردابهها از لبه فرار با شیب تند یک صفحه تخت را در

^{1 -}Delta Wing

^{2 -}Apex

^{3 -}Sweep Angle

^{5 -}Lift Coefficient

^{8 -}Al-Garni

^{12 -}Broad-Band

^{13 -} FfowcsWilliam and Hawkings (FWH)

^{14 -}Cozza

^{15 -}Doolan

جریان یکنواخت به صورت تراکمناپذیر مورد بررسی قرار دادند. نتایج بهدستآمده را با نتایج تجربی که شامل نوسانات سرعت و صدای ساطع شده در ناحیه دنباله لبه فرار و لایههای مرزی صفحه تخت میباشد، مقایسه نمودند و ریزش گردابهها از لبه فرار با سه فرکانس غالب متفاوت را بهدست آوردند. آنها بر این باور بودند که میتوان پخش انتقالی ضعیفی که حباب جداشده از سطح بالایی صفحه تولید میکند را به طور تناوبی با فرآیند ریزش گردابهها از لبه فرار کوپل دانست. همچنین، این پخش ضعیف ناحیه جداشده، سبب توزیع گردابه شده و منجر به تولید سه مود فرکانسی مذکور میشود [۶].

ساها^۱ و همکارانش در سال ۲۰۱۳، تحقیقاتی را روی بال مثلثی مرکب لبه تیز با زاویه پسگرایی ° ^۲ ^{(۲} ۷ در رژیم جریان مادونصوت در زوایای حمله ۵، ۱۰ و ۱۵ درجه با استفاده از نرمافزار فلوئنت انجام دادند. آنها از مدل آشفتگی کا- امگا اس.اس.تی مرتبه دو رَنس با شبکهبندی بی سازمان استفاده کردند. سرعت جریان آزاد را ۱۵ متر بر ثانیه و عدد رینولدز بر پایه وتر آیرودینامیکی متوسط را ° ۲۰×۲ در نظر گرفتند. نتایج بهدستآمده با نتایج موجود تجربی سازگاری خوبی نشان داد. بهطوریکه گردابههای ایجاد شده روی بال اصلی^۲ و رگه^۳ و محل جدایش آنها از روی سطح بال، از لبه حمله تا لبه فرار، در زاویه حمله ۵ درجه قابل تشخیص و شناسایی بود. آنها نشان دادند که با افزایش زاویه حمله به ۱۰ درجه، شیب گردابه تشکیل شده روی بال اصلیکم میشود و تقریبا به صورت یک خط راست در میآید درصورتیکه گردابه روی رگه، دارای انحنا میباشد [۲].

جیان¹ و همکارانش در سال ۲۰۱۴، روی بال مثلثی مرکب^۵ ^{(۲}۵۵⁾ ۸۰ در نرمافزار فلوئنت با استفاده از مدل آشفتگی دی.دی.ای.اس^۶ بر پایه مدل آشفتگی کا – اُمگا اس.اس.تی برای محاسبه محل ایجاد و انفجار گردابهها، تحقیقاتی انجام دادند. عدد ماخ را در آزمایش ایرفویل ناکا – ۲۰۲۱ برابر با ۲۰۱، عدد رینولدز را ^۲۰۲×/۱، زاویه حمله را ۶۰ درجه و طول وتر را ۱۰/۱۲ متر در نظر گرفتند. برای نشان دادن جدایش کامل جریان از روی سطح بال در آزمایش تجربی، زاویه حمله را از

صفر تا ۶۰ درجه تغییر دادند. در صورتی که محدوده زاویه حمله را در شبیهسازیهای عددی بین ۳۰ تا ۴۰ درجه انتخاب کردند. لازم به ذکر است که در این محدوده از زاویه حمله، گردابه تشکیل شده روی بال مورد آزمایش از هم تفکیک میشود. آنها میانگین زمانی نقاط شروع انفجار گردابهها را روی سطح بال مثلثی مرکب بررسی کردند. به این نتیجه رسیدند که با افزایش زاویه حمله، گردابهها بیشتر در جریان بالادست تفکیک میشود به طوری که شروع تفکیک گردابهها در زاویه حمله ۳۰ درجه، بر حسب فاصله بیبعد شده، برابر با ۲ میباشد. درحالی که تفکیک گردابهها در زاویه حمله ۴۰ درجه، بر حسب فاصله بیبعد شده، برابر با ۹/۰ میباشد [۸].

تاکنون صدای ناشی از لبه فرار ایرفویل های متفاوت توسط محققان بسیاری مورد بررسی قرار گرفته است. اما صدای تولید شده توسط بال وسیلههای پرنده کمتر مورد توجه قرار گرفته است. ضمناً بالهای مورد مطالعه در این تحقیق، از لحاظ آیرودینامیکی بارها مورد مطالعه قرار گرفته است، اما طبق بررسیهای انجام شده، مقایسه هوا-صوتی بالهای مثلثی مختلف با یکدیگر تاکنون انجام نشده است. لذا در این تحقیق، ابتدا فیزیک جریان حول بالهای مثلثی ساده، مرکب و شبیه سازی شده و سپس با درنظر گرفتن میکروفنهایی در شبیه سازی شده و سپس با درنظر گرفتن میکروفنهایی در و طیف انتشار امواچ⁶ با استفاده از نظریه کِرل^{۱۰} و الگوی ویلیام- هاوکینگز مورد مطالعه قرار گرفته است. تمامی ویلیام- هاوکینگز مورد مطالعه قرار گرفته است. تمامی شده است.

۲- معادلات حاکم

در این بخش به معرفی رهیافت شبیه سازی گردابه های بزرگ پرداخته شده است. اساس این رهیافت بر حل مستقیم مقیاس های بزرگ و مدل سازی ریز مقیاس ها استوار می باشد. اولین مدلی که در این زمینه ارائه شده، مدل اسماگورینسگی^{۱۱} است که هنوز به طور گسترده ای مورد استفاده قرار می گیرد. از این رو، در ابتدا معادلات ال.ای.اس معرفی شده و سپس

- 10 -Curle
- 11 -Smagorinsky

^{1 -}Saha

^{2 -}Wing 3 -Starke

^{4 -}Jian

^{5 -}Compound Delta Wing

^{6 -}Improved Delayed Detached Eddy Simulation (IDDES)

^{7 -}Diamond Delta Wing

⁸⁻ Power Spectral Density

^{9 -} Sound Pressure Level

معادلات مرتبط با مدل زیرشبکهای ٔ مذکور آورده شده است. معادلات مرتبط با جریان صوتی نیز به صورت رابطه کِرل آورده شده است.

۲-۱- معادلات جریان در رهیافت ال.ای.اس^۲ معادلات حاکم در رهیافت شبیهسازی گردابههای بزرگ عبارتند از:

$$\frac{\partial \overline{u_i}}{\partial x_i} = 0, \tag{1}$$

$$\frac{\partial \overline{u_i}}{\partial t} + \frac{\partial (\overline{u_i} \overline{u_j})}{\partial x_i} = -\left(\frac{\partial \overline{p}}{\partial x_i}\right) + \frac{1}{\operatorname{Re}} \frac{\partial}{\partial x_j} \left(\overline{\sigma_{ij}} - \tau_{ij}\right), \quad (\Upsilon)$$

$$\sigma_{ij} = (2\mu S_{ij}), \tag{(7)}$$

$$\tau_{ij} = \left(\overline{u_i u_j} - \overline{u_i} \overline{u_j}\right),\tag{4}$$

که در آن، $u_i u_j e_j u_i u_j$ بیانگر متوسط زمانی مؤلفههای سرعت و τ_{ij} تانسور تنش زیرشبکهای میباشد که باید با استفاده از پارامترهای حل شدنی یا همان مقیاسهای بزرگ مدلسازی شود [۹]. همانند بیشتر مدلهای زیرشبکهای موجود، مدل اسماگورینسگی نیز از مفهوم لزجت گردابهای⁷ استفاده می کند که بخش بیاثر تانسورهای مقیاس زیرشبکهای π_{ij}^a را به نرخ که بخش میدان سرعت حل شدنی $\overline{v_i}^{N}$ مربوط می سازد [۱۰ –۹]. با فرض تعادل (مقیاسهای کوچک تمام انرژی دریافتی از مقیاسهای بزرگ را به طور آنی و بسیار سریع مستهلک می کنند)، رابطهای برای v_t به صورت زیر حاصل می گردد:

$$V_{t} = \left(C_{s}\Delta\right)^{2} \left|\overline{S}\right|,\tag{(a)}$$

$$\Delta$$
 که در آن، C_s ثابت اسماگورینسکی، $\left|\overline{S}\right| = \left(2\overline{S_{ij}}\overline{S_{ij}}\right)^{1/2}$ و Δ
نیز پهنای فیلتر میباشد. همچنین داریم:

$$\overline{S}_{ij} = \frac{1}{2} \left(\frac{\partial \overline{u}_i}{\partial x_j} + \frac{\partial \overline{u}_j}{\partial x_i} \right).$$
(7)

از آنجایی که شبکه عددی در نزدیکی دیوار صلب متراکم شده است، پهنای شبکه در جهتهای مختلف متفاوت است. بنابراین، باید از یک مقدار میانگین که در جهتهای مختلف بهدست میآید، به جای پهنای فیلتر استفاده شود. در مورد شبکههایی که دارای غیرایزوتروپی متوسط هستند، این میانگین برابر با متوسط هندسی پهنای شبکه در جهتهای مختلف است. پهنای فیلتر برابر با اندازه شبکه در نظر گرفته شده و به صورت زیر تعریف میشود:

$$\Delta = \left(\Delta_x \Delta_y \Delta_z\right)^{1/3} = \left(\Delta V_{ijk}\right)^{1/3},\tag{Y}$$

که این میانگین هندسی تا نسبت منظری حدود ۲۰ قابل استفاده میاشد [۹]. در مقایسه با معادلات اصلی u_i استفاده میاشد [۹]. در مقایسه با معادلات اصلی u_i u_i ناویر- استوکس، در رهیافت ال.ای.ا س $\overline{u}_i$ بهجا ی r_i لزجت گردابه ای نام دارد) قرار می گیرد [۹]. از آنجایی که نوسانات گردابه ای نام دارد) قرار می گیرد [۹]. از آنجایی که نوسانات مفر میل می کند، لذا لزجت گردابه ای r_i نیز باید به سمت صفر میل نماید. برای این منظور، تابع استهلاک (تابع استهلاک) ون - در بیست می می می می می می می می این منظور، تابع استهلاک (تابع استهلاک) ون - در بیست) می منده است:

$$f_{\mu} = 1 - e^{\left(\frac{-y^{+}}{26}\right)}.$$
 (A)

۲-۲- معادلات مربوط به میدان صوتی

برای شبیه سازی صوتی از معادله فوکس ویلیام و هاوکینگز [۱۱-۱۲] و رابطه کِرل استفاده شده است. رابطه انتگرالی قیاس لایتهیل[†] را میتوان برای جریان هایی که در کنار دیواره هستند، تعمیم داد. در این قسمت، رویکرد کِرل مورد بررسی قرار گرفته است. به جای فشار، p' به عنوان یکی از متغیرهای هواصوتی، از جمله چگالی ρ' ، استفاده می شود [۱۲].

قابل ذکر میباشد که روابط و قیاسهای هواصوتی از قبیل قیاس لایتهیل که به بررسی منابع تولید صدا، رابطه کِرل که تعمیم قیاس لایتهیل در جریانهای کنار دیواره است و همچنین رابطه فوکس ویلیام و هاوکینگز که از سطح کنترل متحرک، به جای سطح کنترل ثابت (استفاده شده در رابطه کِرل) مورد استفاده قرار می گیرد، پرداخته شده است.

^{1 -} Subgrid Scale (SGS)

^{2 -}Large Eddy Simulation (LES)

^{3 -}Eddy Viscosity

ly

^{4 -}Lighthil Analogy

فرض بر این است که منابع صدا، سبب ایجاد نوسانات خطی از مرجع حالت سیال سکون میشوند. لایتهیل رویکرد مذکور را به صورت ناحیهای از منبعی اختیاری که توسط سیال ساکن احاطه شده است تعمیم داد. در نتیجه نمیتوان این گونه فرض کرد که ناحیهای که منبع صدا در آنجا قرار دارد، نوسانات خطی از حالت مرجع میباشد. فرض بر این است که شنونده توسط سیال ساکن مرجع احاطه شده است که در آن نوسانات صوتی کوچک به طور دقیق توسط معادله موج خطی همگن بیان شده است. قیاس لایتهیل برای چگالی به صورت زیر نوشته میشود:

$$\frac{\partial^2 \rho'}{\partial t^2} - c_0^2 \frac{\partial^2 \rho'}{\partial x_i^2} = \frac{\partial^2 T_{ij}}{\partial x_i \partial x_j} - \frac{\partial f_i}{\partial x_i}, \qquad (9)$$

که در آن، تانسور تنش لایتهیل، T_{ij} ، به صورت زیر بیان می شود: $T_{ij} = \mathbf{P}_{ij} + \rho v_i v_j - c_0^2 \rho \delta_{ij}.$ (۱۰)

لایتهیل در انتخاب اولیه خود، چگالی را به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفت که در اینجا نیز چگالی به این شکل در نظر گرفته شده است. سطح ثابت s با بردار نرمال بیرونی n را در نظر گرفته و تئوری گرین به حجم v را در خارج از s به کار می گیریم. با استفاده از انتگرال جزئی و مشخصههای متقارن می گیریم. با استفاده از انتگرال جزئی و مشخصههای متقارن معادله گلدستین و رینسترا^۲ خواهیم رسید که به صورت زیر نوشته می شود [۱۴–۱۳]:

$$P'(x,t) = c_0^2 \rho'(x,t) \frac{\partial^2}{\partial x_i \partial x_j} \int_V \left[\frac{T_{ij}}{4\pi r} \right]_{\tau=t_e} dV_y \qquad (11)$$

$$+\frac{\partial}{\partial t}\int_{s}\left[\frac{\rho v_{i}}{4\pi r}\right]_{\tau=t_{e}}n_{i}ds-\frac{\partial}{\partial x_{j}}\int_{s}\left[\frac{\mathbf{P}_{ij}+\rho v_{i}v_{j}}{4\pi r}\right]_{\tau=t_{e}}n_{i}ds.$$

همان طور که قبلاً ذکر شد، از قیاس صوتی فوکس ویلیهام و هاوکینگز^۳ [۱۳] برای شبیهسازی صوتی استفاده شده است که با توجه به بسط لوکارد[†] رابطه صوتی قبلی به صورت رابط ه (۱۲) نوشته می شود:

$$\begin{bmatrix} p'H(f) \end{bmatrix} = -\int_{f=0}^{f} \left[i\omega Q'(\vec{y})G_c(\vec{x},\vec{y}) + F_i(\vec{y})\frac{\partial G_c(\vec{x},\vec{y})}{\partial y_i} \right] dS$$
$$-\int_{f>0}^{f} T_{ij}H(f)\frac{\partial^2 G_c(\vec{x},\vec{y})}{\partial y_i \partial y_j} dV, \qquad (11)$$

H(f) و FWH سطح f = 0 سطح f = 0 و F(f) و FWH و f = 0 سطح f = 0 و H(f) = 1 f > 0 سطح H(f) = 0 f < 0 rins a segmber h(f) = 0 f < 0H(f) = 0 f < 0 $F_i = \left[p \delta_{ij} - \tau_{ij} + \rho(u_i + U_i)(u_j + U_j) \rho_{\infty} U_i U_j \right] \frac{\partial f}{\partial x_j}, (17)$

$$Q = \left[\rho(u_i + U_i) - \rho_{\infty} U_i\right] \frac{\partial f}{\partial x_i}, \qquad (14)$$

$$T_{ij} = \rho u_i u_j + (P' - C_{\infty}^2 \rho') \delta_{ij} - \tau_{ij}, \qquad (1\Delta)$$

که در آن، جملههای F_i ، $\hat{Q}$ ، F_i و T_{ij} به ترتیب بیانگر دوقطبی، تک قطبی، فشارصوتی دامنه فرکانس و چهارقطبی میباشد. در اینجا u_i نشان دهنده بردار سرعت سیال، p فشار، τ_{ij} چگالی جریان آزاد، ρ فشار صوتی، δ_{ii} دلتای کرونیکر و T_{ij} تانسور تنش لزجت میباشد.

۲-۳- شرایط هندسی و محدوده محاسباتی بالها

به منظور دستیابی به اطلاعات هواصوتی جریان در فواصل دور از پشت بالهای مثلثی و همچنین تاکید بر درستی شرط مرزی انتخاب شده در مرز خروجی، دامنه حل به صورت ۲۰ برابر وتر ریشه بال در پشت الگو و ۱۰ برابر وتر در جلو و در بعد سوم در نظر گرفته شده است که در شکلهای ۱ الی ۳ به ترتیب برای بالهای مثلثی ساده، مرکب و الماسی قابل مشاهده میباشد. طول وتر ریشه بالهای مورد مطالعه برابر با ۳۶۰ میلیمتر میباشد. لذا محدوده محاسباتی در جلو، بالا و پایین بالها، میباشد. لذا محدوده محاسباتی در جلو، بالا و پایین بالها، در ناحیه دنباله، برابر با ۲۰۰۰ میلیمتر اتخاذ شده است. در شکل ۳، محدوده محاسباتی به صورت مقیاس کامل آورده شده است.

شکلهای ۴ و ۵، هندسه و نحوه قرارگیری بال مثلثی الماسی را در تونلباد مادونصوت نشان میدهد. نتایج حاصل از شبیهسازی جریان حول بالهای مذکور با دادههای تجربی و عددی موجود [۲، ۳ و ۱۶]، مقایسه شده است.

5- Heaviside Function

^{1 -} Goldstein

^{2 -} Reinstra

^{3 -} Ffowcs William and Hawkings(FWH)

^{4 -} Lockard

3600 y 3600 mm		7200 mm	
3600 mm <mark>←-/</mark> 360 mm/-	T.E		

شکل (۵): ابعاد هندسی بال مثلثی الماسی [۱۵].

شکل (۳): مشخصات و دامنه محاسباتی بال مثلثی الماسی.

www.SID.ir

۳- روش حل عددی

در این تحقیق، سه نوع بال مثلثی ساده، مرکب و الماسی با لبههای حمله تیز برای بال مثلثی ساده و مرکب و لبه حمله گردشده برای بال مثلثی الماسی، با طول وتر ریشه ۳۶۰ میلیمتر و ضخامت ۱۵ میلیمتر مورد بررسی قرار گرفته است. زوایای پسگرایی بالهای مذکور به ترتیب، ۵۵٬ ۵۸٬ ۹۰ و ۵۳۵ میباشد که با استفاده از رهیافت شبیهسازی گردابههای بزرگ شبیهسازی شده و نتایج حاصل با نتایج موجود مقایسه شده است. لازم به ذکر است که در حل عددی انجام شده در این تحقیق از مدل زیرشبکهای اسماگورینسکی-لیلی با ضریب اسماگورینسکی ۱/۱۷ (بر اساس تحقیق انجام شده توسط رمضانیزاده و محمدی در سال ۲۰۱۵، ضریب ۲/۱۷ برای تحلیل جریان حول بال مثلثی مناسب تشخیص داده شده است [17]). گسستهسازی مکانی مرتبه ۲ و گسستهسازی زمانی مرتبه ۴ رونج-کوتا^۱ استفاده شده است.

فشار محیط برابر با ۱۰۱٬۳۲۵ پاسکال در نظر گرفته شده و برای حل معادلات جریان و فشار از الگوریتم سیمپل غیردائم استفاده شده است. حداکثر و حداقل ابعاد شبکه برابر با ۱/۳۴ و ۰/۰۰۴ (بیبعد شده بر اساس وتر ریشه بال) میباشد و بنابراین، با در نظر گرفتن گام زمانی ۱۰/۰ ثانیه در شبیه سازی های عددی انجام شده، حداکثر عدد سی.اف.ال برابر با ۰/۹۸ شده است. لازم به ذکر است که در تعیین گام زمانی مذکور، سایر تحقیقات عددی انجام شده در این زمینه نیز مورد مطالعه قرار گرفته و محدودیتهای سختافزاری موجود نیز در آن لحاظ شده است. برای تعیین تعداد تکرار مورد نیاز در هر گام زمانی، به منظور کاهش مؤثر تعداد تکرارها، در چهار مرحله تعداد تکرارها تغییر داده شده است (شامل ۵، ۱۰، ۲۰ و ۴۰ تکرار). لذا با توجه به نزدیک بودن نتایج بهدست آمده به دادههای تجربی موجود، تعداد تکرار ۲۰ مرتبه در هر گام زمانی برای انجام شبیهسازیهای عددی در این تحقیق انتخاب شده است. کلیه پردازشهای انجام شده ابتدا به صورت پایا با استفاده از رهيافت ال.اي.اس (با اعمال مدل آشفتگي مورد نظر) به همگرایی رسیده است (منظور همگرایی اولیه پس از اعمال شرایط مرزی و شرط اولیه سرعت بیبعد برابر با یک در سایر

نقاط جریان میباشد). سپس، ادامه حل به صورت ناپایا انجام شده و پس از همگرایی حل، شبیهسازی عددی جریان به مدت ۱۰ ثانیه ثبت و مورد مطالعه قرار گرفته است. در شکل ۶۰ همگرایی ضریب برآ نسبت به زمان حل مسئله برای بال مثلثی الماسی در زاویه حمله ۳ درجه، عدد رینولدز ۱۰^۶×۱/۵۷ و عدد ماخ ۱/۴۶ نشان داده شده است. همان طور که مشاهده می شود، مقدار ضریب برآ در این زاویه حمله، پس از همگرایی حل حدود ۱۰۹ و متغیر نسبت به زمان می باشد.

شکل (۶): همگرایی ضریب برآ نسبت به زمان برای بال الماسی در زاویه حمله ۳ درجه، عدد رینولدز ۱۰^۶×۱/۵۷ و عدد ماخ ۱/۱۴۶.

با توجه به محدوده محاسباتی در راستای جریان که ۱۱/۱۶ متر و سرعت جریان آزاد که ۵۰ متربرثانیه میباشد، زمانی برابر با ۰/۲۲ ثانیه طول میکشد تا یک ذره از جریان عبوری، محدوده محاسباتی مورد حل را طی کند. لذا مدت زمان ۱۰ ثانیه که تقریبا ۴۵ برابر این زمان میباشد، برای اخذ دادههای جریان در نظر گرفته شده است.

شرط مرزی ورودی، فقط سرعت^۲ میباشد که برابر با ۵۰ متر بر ثانیه است. ضمناً شدت آشفتگی برابر با ۵ درصد، قطر هیدرولیکی ۷/۲ متر و دما برابر با ۳۰۰ کلوین انتخاب شده است. شرط مرزی در قسمت خروجی و دیوارههای در نظر گرفته شده در محدوده محاسباتی، به صورت خروجی فشار⁴ در نظر گرفته شده است.

^{1 -}Rung-Kutta

^{2 -}Semi-Implicit Method for Pressure Linked Equations(SIMPLE)

^{3 -} Velocity Inlet

^{4 -} Pressure Outlet

۴- مطالعه عدم وابستگی حل به شبکه عددی

جهت انتخاب شبکه محاسباتی مناسب که درآن خطاهای عددی به حداقل برسد و از طرف دیگر هزینه محاسبات بهینه شود، شبکههای مختلفی با تعداد گره⁴های متفاوت برای این مسئله مورد بررسی قرارگرفتهاند. برای نمونه، در بال مثلثی الماسی، ۵ شبکه مختلف با تعداد المان^۲های مختلفی از جمله، ۱۹۹۳، ۸۵۰۰٬۹۵۲، ۲۹۲۱٬۳۰۳، ۳۸۰۰٬۹۵۲ و ۳۸۰۰٬۹۵۲ از شبکههای با ۴٬۹۸۵٬۲۱ ، ۳٬۱۹۹٬۰۲۱ و ۳٬۸۰۰٬۹۵۱ المان شبکههای با ۸٬۰۰۲٬۳۱۲، ۳۱۹۹٬۳۱ و ۳٬۸۰۰٬۹۵۱ المان به ترتیب برای بالهای مثلثی ساده، مرکب و الماسی به صورت تتراهدرون^۳ که با نزدیک شدن به سطوح صفحهها، ریزتر می شوند، به عنوان شبکههای بهینه مورد استفاده قرار گرفته است.

به دلیل اثرات ناشی از گردابههای کوچک درون لایهمرزی، روی مسائل صوتی در کلیه شبکههای مورد مطالعه، از شبکههای لایه مرزی روی سطح استفاده شده است. ضمناً قابل ذکر میباشد که مقدار ⁺لا برای شبکه بهینه انتخاب شده برای بال مثلثی الماسی برابر با ۸۳ میباشد. شبکههای عددی مذکور در شکلهای **لا** الی **P** نشان داده شده است. به عنوان نمونه، شکلهای **لا** الی **P** نشان داده شده است. به عنوان نمونه، میباشد که تعداد المانها برابر با ۸۵-۸۳، تعداد گرهها برابر با ۶۸۲۱۰۳، تعداد فیس⁷ برابر با ۱۹۲۰۵۹، عدد اِسکیونِس⁶ برابر با ۲/۱۰ میباشد

شکل (۷): شبکهی محاسباتی در نزدیکی بال مثلثی ساده.

1 - Node

- 4 Face
- 5 Skewness6 Aspect Ratio

شکل (۸): شبکه محاسباتی در نزدیکی بال مثلثی مرکب.

مطالعه عدم وابستگی حل به شبکه عددی حول بال مثلثی الماسی به صورت پروفیل متوسط گیری زمانی در خروجی سرعت در نرمافزار، به صورت سرعت متوسط بیبعد شده، در شکل ۱۰ در سرعت جریان آزاد ۵۰ متر بر ثانیه آورده شده است. همان طور که مشخص میباشد، نتایج حاصل از شبکهبندی با تعداد المان ۲۸۲۵۰۰۲ با نتایج حاصل از شبکهبندی با تعداد المان ۳۸۰۰۹۵۱ تقریباً دارای مقادیر یکسان در پروفیل سرعت بیعد شده میباشد.

شکل (۱۰): مطالعه عدم وابستگی حل به شبکه عددی در بال مثلثی الماسی با استفاده پروفیل متوسط گیری شده زمانی سرعت در ۱/۰۱۹۴ .x/c

^{2 -} Element

^{3 -} Tetrahedron

۵- محاسبات آیرودینامیکی جریان

محاسبات مربوط به رفتار آیرودینامیکی جریان برای بال مثلثی ساده در عدد ماخ ۱۰۲۷ و عدد رینولدز بر پایه وتر ^۲۰۱×۲/۲ برای بال مثلثی مرکب، در عدد ماخ ۱/۱ و عدد رینولدز ^۸۰۱×۲/۲ و برای بال مثلثی الماسی در عدد ماخ ۲/۲۶ و عدد رینولدز بر پایه وتر ^۲۰۱×۱/۵۲ مورد بررسی قرار گرفته است. ضرایب آیرودینامیکی روی سطح بالایی بالهای مثلثی مذکور محاسبه گردیده و با نتایج عددی و تجربی موجود مقایسه شده که تطابق خوبی را با نتایج تجربی نشان میدهد. لازم به ذکر است که در این تحقیق، هدف بررسی میدان صوتی جریان حول بالهای مثلثی مختلف است که معمولاً در مراحل پروازی وارد محدوده واماندگی نمیشوند.

در شکلهای **۱۱** الی **۱۳**، ضرایب بهدستآمده مربوط به بالها نشان داده شده است. به دلیل اریب بودن شکل لبه حمله برای هر دو بال ساده و مرکب، ضریب برآی مثبت در $\alpha = \alpha$ بهدست میآید. با توجه به شکل **۱۱**، ضریب برآی بال مثلثی ساده به صورت خطی تا زاویه حمله ۵ درجه افزایش مییابد. در بالاتر از این زاویه، شیب $\alpha - _{I}$ با توجه به وقوع گردابه پشت سرهم دچار تغییرات میگردد [۱۶].

همان طور که در شکل **۱۲** مشخص است، نتایج حاصل از شبیه سازی عددی انجام شده با نتایج عددی (دی.ای.اس) و تجربی موجود مقایسه شده است. محاسبات ضریب برآ برای بال

مثلثی مرکب به این گونه میباشد که با افزایش زاویه حمله تا ۳۰ درجه، ضریب برآ افزایش مییابد و زمانی که زاویه حمله از ۳۶ درجه بیشتر شود، با افزایش زاویه حمله، ضریب برآ کاهش مییابد. ضمناً وقتی زاویه حمله به ۳۸ درجه برسد، اندازه ضریب برآی محاسبه شده عددی از اندازه ضریب برآی محاسبه شده تجربی بیشتر میشود. به طوری که بیشترین ضریب برآی شبیه سازی شده در زاویه حمله ۳۸ درجه و بیشترین ضریب برآی محاسبه شده تجربی در ۳۴ درجه رخ میدهد که این اختلاف احتمالاً به دلیل متفاوت بودن محل انفجار گردابه ها در محاسبات عددی و تجربی میباشد.

با توجه به شکل **۱۳**، نتایج عددی مربوط به ضریب برآ بال مثلثی الماسی در عدد ماخ ۱۴۶ و عدد رینولدز بر پایه وتر ۱/۵۲×۱/۵۲ مورد بررسی قرار گرفته است. ضریب برآ روی سطح بالایی بال مثلثی مذکور نشان میدهد که نتایج عددی بهدستآمده در زوایای حمله مختلف (به غیر از زاویه حمله ۱۰ درجه که حل عددی دچار پرش کوچکی شده است) با نتایج تجربی [1۵]، تطابق خوبی دارد. در زوایای حمله بالاتر، بهدلیل ایجاد گردابهها و یکسان نبودن محل دقیق تفکیک گردابههای تولید شده در شبیه سازی عددی و دادههای تجربی، خطا در مقادیر ضریب برآ مشاهده می شود. ضمن این که در حل معددی، واماندگی در زاویه حمله بالاتر نسبت به دادههای تجربی اتفاق می افتد. قابل ذکر است که نتایج حاصل از نرم افزار فلوئنت پس از واماندگی قابل استناد نمی باشد. البته، در این تحقیق،

هدف بررسی میدان صوتی جریان حول بال مثلثی مختلف است که معمولاً در مراحل پروازی وارد محدوده واماندگی نمی شود.

شکل ۱۴، نحوه برش مقطع بال مثلثی در دو مرحله را نشان میدهد. در شکلهای ۱۵ الی ۱۷، خطوط جریان حول بالهای مثلثی ساده، مرکب و الماسی در برش x/c_R=۰/۸۳ در زاویه حمله ۱۵ درجه، ارائه شده است. خطوط جریان در شکلهای ۱۵ الی ۱۷، تشکیل گردابه ثانویه از قسمت زیرین گردابه اولیه را در زاویه حمله مذکور نشان میدهد. از این رو، شکل هسته گردابههای تشکیل شده در این مقاطع، از حالت دایروی (حضور فقط گردابه اولیه) به حالت بیضوی (حضور گردابه ثانویه) تبدیل شده است. لحظه توزیع محوری گردابه، شواهدی از سرعت لایههای برشی آزاد درحال شکست یک جریان بسیار آشفته را نشان میدهد. گردابههای تشکیل شده روی بال شماره ۲ که علاوه بر بال اصلی دارای بال رگه نیز می باشد، بیانگر حضور گردابه رگه و اندر کنش آن با گردابه اصلی میباشد. از آنجایی که بال شماره ۳ (بال مثلثی الماسی)، دارای لبه حمله گرد شده می باشد، هسته گردابه های تشکیل شده روی سطح این بال، بسیار کوچکتر از بالهای دیگر می باشد و به سطح بال نزدیکتر است. بنابراین، می توان به این نتيجه رسيد كه صداى تشكيل شده توسط انفجار هسته گردابههای روی سطح بال مثلثی الماسی، نسبت به دیگر بالهای مورد آزمایش در این تحقیق بسیار کمتر میباشد.

شکل (۱۴): نحوه برش مقطع بال در ۲ مرحله.

با توجه به شکلها، مشخص است که گردابهها در پایین دست جریان تشکیل میشوند. ضمناً، توزیع محوری جریان در نوک بال، نسبت به انتهای بال، دارای ثبات بیشتری است. با توجه به اطلاعات بهدست آمده برای برشهای مختلف بال، اندازه گردابه مقطعی در برش دوم نسبت به برش اول، تقریباً دو برابر شده است و آن هم به علت فاصله بیشتر از نوک بال میباشد. در ضمن برای برش مذکور، در بال شماره ۲ که دارای بال رگه میباشد، اندرکنش گردابه اصلی و رگه اتفاق میافتد.

-0.42 -0.56 -0.28 -0.14 0 0.14 0.28 z/c_R

شکل (۱۶): خطوط جریان حول بال شماره ۲ در x/c_R=۰/۸۳.

 $x/c_{R}=v/\Lambda T$ در ۳ ماره ۲ در $x/c_{R}=v/\Lambda T$.

۶- رفتار هواصوتی جریان

مطالعه عددی اثرات هندسه بالهای نامبرده بر رفتار هواصوتی جریان، با استفاده از رهیافت شبیهسازی گردابههای بزرگ، نظریه کِرل و الگوی ویلیام- هاوکینگز انجام شده است، ضمناً شرایط مرزی استفاده شده در هر سه بال مثلثی مورد مطالعه، شامل سرعت جریان آزاد برابر با ۵۰ متر بر ثانیه، عدد رینولدز بر پایه وتر ریشه برابر با ° ۱/۲×۲/۲ و عدد ماخ ۱/۴۷ می باشد. نتایج صدای دریافتی ازمیکروفنهای A، B و C به صورت چگالی طیف قدرت، دامنه صدا، فشار صوتی و تراز فشار صدا مورد بررسی قرار گرفته است.

در جدول ۱ و شکل ۱۸، موقعیت قرارگیری میکروفنها با توجه به مرکز مختصات بالهای مثلثی ارائه شده است. مکان قرارگیری میکروفن باید در جایی باشد که تنها امواج صوتی وجود داشته باشند. به عبارت دیگر، در نزدیکی میدان هیدرودینامیکی نباشد [۱۷–۱۶].

جدول (۱): محل قرار گیری میکروفنها.

z/c _R	y/c _R	x/c _R	نام
•	1/8194	1/• 194	ميكروفن A
*	۴/۵۸	۵/•۹۷۲	ميكروفن B
•	٣/٢٨٨٨	10/2918	میکروفن C

شکل (۱۸): محل قرار گیری میکروفنها برای بالهای مثلثی.

به منظور بررسی رفتار هواصوتی جریان، پارامترهای مختلفی از جمله طیفهای مختلف چگالی قدرت صدا، فشار صدا و تراز فشار صدا در میکروفن قرار گرفته در فاصله ۱/۸۳۵ متری از نوک بالهای مثلثی ساده، مرکب و الماسی در زاویه حمله ۱۵ درجه مورد بررسی قرارگرفته است. با توجه به شکل **۱۹**، تراز فشار صدای دریافتی توسط میکروفن مذکور، در بال مثلثی ساده، در محدوده عدد استروهال صفر الی تقریباً ۰/۳ صعودی و در محدوده ۰/۳ الی ۱ روند نزولی دارد و برای بال مثلثي مركب و الماسي در محدوده عدد استروهال صفر الي تقریباً ۰/۰۷ و ۰/۲۵ الی ۱ روند نزولی و در محدوده عدد استروهال ۰/۰۷ الی ۰/۲۵ روند صعودی دارد. قابل ذکر میباشد که تراز فشار صدا در بازه عدد استروهال صفر تا ۱ برای بالهای مذكور به طور تقريبي به ترتيب بين ۲۴ الي ۶۹، ۱۰ الي ۵۴ و ۹ الی ۴۴ دسیبل متغیر میباشد که از لحاظ مخفیکاری صوتی، بیان گر ارجحیت بال الماسی نسبت به دو بال دیگر است. در توضیح عدد استروهال می توان اشاره کرد که عدد بیبعدی است که در دینامیک سیالات برای توصیف مکانیزم جریان نوسانی سیال مورد استفاده قرار می گیرد و به صورت زیر تعريف مي شود:

$$St = \frac{fl}{v},$$
 (19)

که در آن، St نشان دهنده عدد استروهال، f فرکانس نوسانات، Iطول مشخصه (مثلاً قطر هیدرولیکی) و v سرعت سیال می باشد [۱۸]. ضمناً به منظور کاهش حجم دریافت دادههای عددی و اداره کردن بهتر آن توسط نرمافزار، بیشتر نتایج عددی نمونه برداری شده در بسامد ۳۲/۷۶۸ کیلوهر تز تنظیم شدهاند. در تحلیل طیفی دادهها از تابع همینگ^۱ و پنجره کاهش مقادیر متوسط^۲، به منظور دسته بندی دادههای پردازش شده استفاده

^{1 -}Hamming Function

^{2 -}Subtract Mean Values

کروفن B در زاویه حمله ۱۵ درجه، عدد رینولدز بر پایه ریشه برابر با ۱۰^۶×۱/۲ و عدد ماخ ۰/۱۴۷.

در شکل ۲۰، چگالی طیف قدرت برای بالهای مثلثی مورد مطالعه در این تحقیق آورده شده است. طیف قدرت در عدد استروهال صفر الي تقريباً ١/١ و ٢/٤ الي ١ كمتر دچار تغيير شده است. با افزایش عدد استروهال از ۰/۱ تا ۰/۴۵ تغییرات مذكور بسيار محسوس مىباشد. با توجه به نتايج بهدست آمده توسط مت و تسانگ، می توان به این نتیجه رسید که یکی از قلههای کوچک ایجاد شده در عدد استروهال بسیار پایین، مربوط به فرکانس طبیعی ارتعاش بال میباشد [۱۹]. در شکل مذكور، نقاط اوج فركانس زيادى قابل مشاهده مىباشد. اولين قله غالب در نمودار چگالی طیف قدرت بالهای مثلثی، به احتمال زیاد منتسب به مشخصههای جریان روی بال میباشد. قله نامبرده مربوط به تشکیل و انفجار گردابه اولیه از نوک تا انتهای بال می باشد. پدیده تفکیک در ناحیه لبه فرار بال، سبب كاهش همبستكي گردابه اوليه مي گردد كه نتيجه آن، به وجود آمدن فرکانسهای کوچک میباشد که دور تا دور فرکانس گردابه اولیه را در نمودار طیف قدرت بالهای مثلثی احاطه کرده است. در ضمن، محدوده تغییرات چگالی قدرت برای بال مثلثی الماسی کمتر از دو بال دیگر میباشد.

3 -Tsang

شکل (۲۰): چگالی طیف قدرت بالهای مثلثی مورد مطالعه در میکروفن B در زاویه حمله ۱۵ درجه، عدد رینولدز بر پایه وتر ریشه برابر با ^۲۰۲×۱/۲ و عدد ماخ ۱/۲/۰۶.

فشار صوتی میدان جریان در حوزه زمان، در شکل **۲۱** نشان داده شده است. فشار صوتی میدان جریان، اثرات استفاده از دو توزیع فاز زمانی و مکانی را نشان می دهد. جهت همبستگی زمانی فشار صوتی، از ۱۰۰ سیگنال لحظهای دادههای رهیافت شبیه سازی گردابه های بزرگ در محدوده $1 \ge 0 \le \tau$ استفاده شده است. برای شبیه سازی اثرات توزیع فاز مکانی، هر کدام از مفحههای تخت به ۱۰۰ برش در محدوه $1 \ge \eta \ge \cdot$ تقسیم شده است. با توجه به شکل **۱۲**، فشار صوتی در بال مثلثی ساده فشار صوتی مربوط به بال مثلثی الماسی نسبت به فشار صوتی فشار صوتی مربوط به بال مثلثی الماسی نسبت به فشار صوتی دو بال مثلثی ساده و مرکب، بسیار کمتر می باشد. به طوری که دو بال مثلثی ساده و مرکب، بسیار کمتر می باشد. به طوری که دو بال مذکور دیگر، تقریباً شبیه یک خط راست می باشد.

شکل (۲۱): فشار صدای بالهای مثلثی در میکروفن B در زاویه حمله ۱۵ درجه، عدد رینولدز بر پایه وتر ریشه برابر با ۱/۲×۱۰^۶ و عدد ماخ ۰/۱۴۷.

^{1 -}Smooth

^{2 -}Mat

شکل ۲۲، مقایسه چگالی طیف قدرت به صورت لگاریتمی در میکروفنهای قرار گرفته در پشت بال مثلثی مورد مطالعه در زاویه حمله ۱۵ درجه و عدد رینولدز ^۲۰۱×۱/۲ را نشان میدهد. همانطورکه انتظار میرفت، میزان طیف صدای دریافتی توسط میکروفن A (که در مکانی نزدیکتر به لبه فرار بال مورد مطالعه قرار گرفته است)، نسبت به دو میکروفن دیگر، بسیار بیشتر میباشد.

همان طور که در شکل **۲۳** مشخص است، تراز فشار صدا در محدوده عدد استروهال صفر تا ۱ برای بال مثلثی مذکور در هر سه میکروفن مورد مطالعه آورده شده است. محدوده تراز فشار صدا در میکروفنهای A، B و C به ترتیب از ۳۰ الی ۶۰، ۱۰ الی ۳۵ و ۱۰۰ تا ۱۵ دسیبل میباشد که همان طور انتظار میرفت، صدای گرفته شده توسط میکروفن A که در فاصله ۱۷۰ میلی متر پشت لبه فرار بال قرار دارد، خیلی بیشتر از دو میکروفن دیگر میباشد.

شکل ۲۴، بیانگر محدوده دامنه صدای تولید شده در میکروفنهای مذکور توسط بال مثلثی الماسی میباشد که محدوده آن برای میکروفنهای مذکور به ترتیب تقریباً از ۲۰ الی ۳۵، ۴ الی ۲۲ و ۷- الی ۱۲ دسیبل در عدد استروهال صفر تا ۱ به صورت نزولی، میباشد. با دور شدن از میکروفن در پشت بال، به ازای هر دو برابر شدن فاصله، ۶ دسیبل از تراز فشار صدا کاسته میشود. از این رو صدای گرفته شده توسط میکروفن A (۵۵ دسیبل) که در فاصله ۱۳۶۷ متری از نوک بال قرار دارد، پس از طی مسیری به فاصله تقریباً ۲۰۶/۳۸ متر میرا شده و مقدارش به صفر نزدیک میشود.

شکل (۲۲): چگالی طیف قدرت در بال مثلثی الماسی در میکروفنهای A، B و C در عدد رینولدز بر پایه وتر ریشه ۱۰^{۶×۱}/۲ و عدد ماخ ۰/۱۴۷.

شکل (۲۳): تراز فشار صدا بال الماسی در میکروفنهای A، B و C در عدد رینولدز بر پایه وتر ریشه ۲۰^۶×۱/۲ و عدد ماخ ۰/۱۴۷.

۷- نتیجهگیری

در این مقاله، نتایج حاصل از رهیافت شبیهسازی گردابههای بزرگ با استفاده از نرمافزار فلوئنت نسخه ۱۵ با نتایج عددی و تجربی موجود مقایسه شده است. مشاهده شد که نتایج بهدستآمده در این تحقیق با نتایج موجود برای بال مثلثی ساده، مرکب و الماسی به ترتیب تا زوایای حمله ۲۰، ۳۵ و ۲۵ درجه مطابقت خوبی دارد. در زوایای بیشتر از زوایای مذکور تطابق کمتری بین نتایج عددی و تجربی به دلیل خطاهای موجود در روش حل عددی توسط نرمافزار مشاهده می شود. Journal of Aircraft, Vol. 45, No. 1, pp. 234-241 2013.

- 4. William, R., Wolf, and Sanjiva, K.L. "Trailing Edge Noise Prediction, Using Compressible LES and Acoustic Analogy", AIAA Journal, Vol. 49, No. 4, pp. 824-835, 2011.
- Cozza, I.F., Lob, A., and Arina, R. "Broadband Trailing-Edge Noise Prediction with Stochastic Source Model", Journal of Computers and Fluid, Vol. 57, pp. 98-109, 2012.
- Doolan, C.J., Tetlow, M.R., Moreau, D.J., and Brooks, L.A. "Vortex Shedding and Tonal Noise from a Sharp Bevelled Trailing Edge", AIAA Aerospace Sciences Meeting, Vol. 50, No.2, pp. 1-20, 2012.
- Saha, S. and Majumda, B. "Modeling and Simulation on Double Delta Wing", International Journal of Advanced Computer Research, Vol. 3, No. 1, pp. 201-205, 2013.
- Jian, L., Haisheng, S., Zhitao, L. and Zhixiang, X. "Numerical Investigation of Unsteady Vortex Breakdown Past 80/65 Double-Delta Wing", Chinese Journal of Aeronautics, Vol. 27, No. 3, pp. 521-530, 2014.
- Taiebi-Rahni, M., Ramezanizadeh, M., Keimasi, M.R. "3-Dimensional Turbulent Incompressible Film Cooling Simulation, Using LES and RANS Approaches" Aerospace Mechanics Journal, Vol. 1, No. 3, pp. 11-20, 2006 (In Persian).
- 10. Taeibi-Rahani, M., Ramezanizadeh, M., Ganji, D., Darvan, A., Soleimani, S., Ghasemi, E., and Bararnia, H. "Comprative Study of Large Eddy Simulation of Film Cooling, Using a Dynamic Global-Coefficient Subgrid Scale Eddy-Viscosity Model With RANS and Smagorinsky Modeling", International Communications in Heat and Mass Transfer, Vol. 38, No. 5, pp.659-667, 2011.
- Ffowcs Williams, J.E. and Hawkings, D.L. "Sound Generation by Turbulence and Surface in Arbitrary Motion", Philosophical Transaction of the Royal Society of London, Series A, Mathematical and Physical Sciences. Vol. 264, No. 1151, pp.321-342, 1969.
- 12. Wagner, C., Huttl, T., and Sagaut, p. "Large-Eddy Simulation for Acoustics", Cambridge University Press, Cambridge, 2007.
- Rienstra, S.W. and Hirschberg, A. "An Introduction to Acoustics", Eindhoven University of Technology, Eindhoven, 2015.
- Tuccillo, R. and Notarnicola, L. "Aeroacoustic Methods for Low-Noise Technologies Design", Faculty of Ingegneria Dipartimento di Meccanica Energetica, Nopoli, 2014.

صدای تولید شده توسط بالهای مثلثی ساده، مرکب و الماسی با یکدیگر مقایسه شد.

چگالی طیف قدرت، تراز فشار و فشار صوتی در زاویه حمله ۱۵ درجه بهدست آمد. مشاهده شد که تراز فشار صدای دریافتی توسط میکروفن قرار گرفته در فاصله ۱/۸۳۵ متری از نوک بالهای مذکور، در بال مثلثی ساده، در محدوده عدد استروهال صفر الی تقریباً ۲/۰ صعودی و در محدوده ۳/۰ الی ۱ روند نزولی دارد و برای بال مثلثی مرکب و الماسی در محدوده عدد استروهال صفر الی تقریباً ۲۰/۰ و ۲/۰ الی ۱ روند نزولی و در محدوده عدد استروهال ۲۰/۰ الی ۵/۰ روند صعودی استروهال صفر تا ۱ برای بالهای مذکور به طور تقریبی به ترتیب بین ۲۴ الی ۶۹ ۱ الی ۵۴ و ۹ الی ۴۴ دسیبل متغیر میباشد که از لحاظ مخفیکاری صوتی، بیان گر ارجحیت بال الماسی نسبت به دو بال دیگر است. با افزایش عدد استروهال از ۲/۰ تا ۲۴/۰، تغییرات نامبرده بسیار محسوس میباشد.

پدیده تفکیک گردابه ها در ناحیه لبه فرار بال، سبب کاهش همبستگی گردابه اولیه می گردد که نتیجه آن به وجود آمدن فرکانس های کوچک می باشد که دور تا دور فرکانس گردابه اولیه را در نمودار طیف قدرت بال های مثلثی احاطه کرده است. در بال مثلثی الماسی، محدوده تراز فشار صدا در میکروفن های A، B و C به ترتیب از ۳۰ الی ۶۰، ۱۰ الی ۳۵ و ۱۰- تا ۱۵ دسی بل می باشد. محدوده دامنه صدای تولید شده در میکروفن های مذکور توسط بال مثلثی الماسی به ترتیب تقریبا از ۲۰ الی ۳۵، ۴ الی ۲۲ و ۷- الی ۱۲ دسی بل در عدد استروهال صفر تا ۱ به صورت نزولی می باشد.

۹- مراجع

- Sivabharathy, S.J. "Investigation of Flow Field around Double Delta Wing with Apex Flap at Subsonic Speed", M.Sc. Thesis, Birla Institude of Technology, Department of Space Engineering and Rocketry, Mesra, 2012.
- Verhaagen, N.G. "Effect of Leading Edge Radius on Aerodynamic Charecteristics of 50° Delta Wings", AIAA Aerospace Sciences Meeting, Vol. 49, No. 2, pp. 858-871, 2011.
- Al-Garni, A. and Saeed, F. "Experimental and Numerical Investigation of 65-deg Delta and 65/40-deg Double-Delta Wings in Sideslip",

Journal of Acoustical Engineering Society of Iran, Vol. 2, No. 2, 2015 (In Persian).

- Elsayed, M., Scarano, F. and Verhaagen, N.G. "Leading-Edge Shape Effect on the Flow over Non-Slender Delta Wings", Aerospace Sciences Meeting and Exhibit, Vol. 46, No. 3, pp. 823-834, 2008.
- 19. Mat, S.B. "The Analysis of Flow on Round-Edged Delta Wings", PhD Dissertation, Department of Aerospace Engineering, University of Glasgow, Malaysia, 2011.

- 15. Pevitt, C. and Alam, F. "Static Computational Fluid Dynamics Simulations around a Specialized Delta Wing, School of Aerospace Mechanical and Manufacturing Engineering", RMIT University, Melbourne, Australia, 2014.
- 16. Ramezanizadeh, M. and Mohammadi, A. "Numerical Investigation of Delta Wing Leading Edge Effect on the Flow, Using Large Eddy Simulation Approach," Aerospace Mechanics Journal, Vol. 3, No. 3, pp. 49-60, 2016 (In Persian).
- 17. Mohammadi, A., and Ramezanizadeh, M. "Numerical Investigation of Aeroacoustic Behavior of Flow over Tandem Cylinders Applying Large Eddy Simulation Approach,"